

ODBOJKAŠKI SAVEZ FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

SUDIJSKA KOMISIJA ODBOJKAŠKOG SAVEZA FBih

Tekst pravila 2017-2020
(stara pravila)

Tekst pravila 2022-2024
(nova pravila)

PROMJENE U PRAVILIMA ODBOJKAŠKE IGRE 2022-2024

1.2.2	<p>Podloga mora biti ravna, horizontalna i jednoobrazna. Ne smije da predstavlja nikakvu opasnost za povredu igrača. Zabranjeno je igrati na neravnoj ili klizavoj podlozi.</p> <p>Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, linije terena moraju biti bijele boje. Teren i slobodna zona moraju biti obojeni drugim, međusobno različitim bojama.</p>	<p>Podloga mora biti ravna, horizontalna i jednoobrazna. Ne smije da predstavlja nikakvu opasnost za povredu igrača. Zabranjeno je igrati na neravnoj ili klizavoj podlozi.</p> <p>Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, linije terena moraju biti bijele boje. Teren i slobodna zona moraju biti obojeni drugim, međusobno različitim bojama. Teren za igru može biti obojen različitim bojama, čime bi se istakla razlika između prednje i zadnje zone.</p>	Dopuna
1.4.5	<p>Prostor za zagrijavanje</p> <p>Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, prostor za zagrijavanje je približno veličine 3x3 m i nalazi se u uglovima, sa strane obe klupe za rezervne igrače, izvan slobodne zone.</p>	<p>Prostor za zagrijavanje.</p> <p>Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, prostor za zagrijavanje je približno veličine 3x3 m i nalazi se u uglovima, sa strane obe klupe za rezervne igrače, izvan slobodne zone, tako da ne zaklanja pogled gledaocima, ili može biti iza klupe ekipe, tamo gdje se početak tribina nalazi više od 2,5m iznad površine terena.</p>	Dopuna
1.4.6	<p>Kazneni prostor</p> <p>Po jedan kazneni prostor nalazi se u kontrolnom prostoru uprodužetku svake osnovne linije. Njihova veličina je približno 1x1 m, u njima se nalaze po 2 stolice i mogu biti ograničeni crvenom linijom širine 5 cm.</p>	1.4.6 – BRIŠE SE	<p>Promjena pravila (da bi se izbjegle prazne stolice u prostoru za igru)</p> <p>PRAVILA NA KOJA UTIČE: 21.3.2.1 – 21.3.3.1 – 24.2.10 – Definicije: Kazneni prostor</p>
2.2	<p>STRUKTURA</p> <p>Mreža je 1 m široka i 9,5 do 10 m duga (od 25 do 50 cm sa svake strane bočnih traka), napravljena od crnih kvadratnih polja, stranice 10 cm.</p> <p>Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, u</p>	<p>STRUKTURA</p> <p>Mreža je 1 m široka (+/- 3 cm) i 9,5 do 10 m duga (od 25 do 50 cm sa svake strane bočnih traka), napravljena od crnih kvadratnih polja, stranice 10 cm.</p> <p>Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, u skladu sa</p>	Dopuna

	<p>skladu sa posebnim odredbama takmičenja, kvadratna polja mreže mogu biti modifikovana kako bi se omogućilo oglašavanje, shodno marketinškim zahtjevima.</p> <p>Na njenom vrhu se nalazi horizontalna traka, širine 7cm, napravljena od dvostruko presavijenog bijelog platna, prišivenog cijelom dužinom mreže. Na svakom kraju trake su rupe, kroz koje prolazi konopac, koji vezuje traku za stubove i zateže njen gornji dio.</p> <p>Kroz traku je provučena savitljiva žica (sajla), koja vezuje mrežu za stubove i zateže njen gornji dio. Na dnu mreže je još jedna horizontalna traka, širine 5 cm, slična onoj na vrhu mreže, kroz koju je provučen konopac. Taj konopac vezuje mrežu za stubove i zateže njen donji dio.</p>	<p>posebnim odredbama takmičenja, kvadratna polja mreže mogu biti modifikovana kako bi se omogućilo oglašavanje, shodno marketinškim zahtjevima.</p> <p>Na njenom vrhu se nalazi horizontalna traka, širine 7 cm, napravljena od dvostruko presavijenog bijelog platna, prišivenog cijelom dužinom mreže. Na svakom kraju trake su rupe, kroz koje prolazi konopac, koji vezuje traku za stubove i zateže njen gornji dio.</p> <p>Kroz traku je provučena savitljiva žica (sajla), koja vezuje mrežu za stubove i zateže njen gornji dio. Na dnu mreže je još jedna horizontalna traka, širine 5 cm, slična onoj na vrhu mreže, kroz koju je provučen konopac. Taj konopac vezuje mrežu za stubove i zateže njen donji dio.</p>	
4.1.1	<p>Ekipa za utakmicu se može sastojati od najviše 12 igrača, plus:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Trenersko osoblje: jedan trener, najviše dva pomoćna trenera -Medicinsko osoblje: jedan fizioterapeut i jedan ljekar <p>Samo oni članovi koji su navedeni u spisku u zapisniku moguslobodno da uđu u takmičarski kontrolni prostor i da učestvuju u zvaničnom zagrijavanju i utakmici.</p> <p>Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja za seniore: Najviše 14 igrača može biti upisano u zapisnik i nastupiti na utakmici. Trener sâm bira najviše pet članova stručnog štaba koji sjede na klupi</p>	<p>Ekipa za utakmicu se može sastojati od najviše 12 igrača, plus:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Trenersko osoblje: jedan trener, najviše dva pomoćnatrenera -Medicinsko osoblje: jedan fizioterapeut i jedan ljekar <p>Samo oni članovi koji su navedeni u spisku u zapisniku moguslobodno da uđu u takmičarski kontrolni prostor i daučestvuju u zvaničnom zagrijavanju i utakmici.</p> <p>Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja za seniore: Najviše 14 igrača može biti upisano u zapisnik i nastupiti na utakmici. Trener sâm bira najviše pet članova stručnog štaba koji sjede na klupi (uključujući i trenera), ali oni moraju biti upisani u zapisnik i registrovani na O-2 (bis) obrascu. Nije dozvoljeno da tim menadžer i/ili novinar ekipe sjede na klupi, ili iza klupe, u</p>	Dopuna / Razjašnjenje

	<p>(uključujući i trenera), ali oni moraju biti upisani u zapisnik i registrovani na O-2 (bis) obrascu. Nije dozvoljeno da tim menadžer i novinar ekipe sjede naklupi, ili iza klupe, u kontrolnom prostoru.</p> <p>Svaki ljekar ili fizioterapeut koji učestvuje na FIVB, svjetskim i zvaničnim takmičenjima, mora da bude dio delegacije i prethodno akreditovan od strane FIVB-a. Međutim, za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja za seniore, ukoliko nisu uključeni u članove stručnog štaba koji sjede na klupi, moraju da sjede iza zaštitne ograde, unutar takmičarskog kontrolnog prostora i mogu da intervenišu jedino ukoliko su pozvani od strane sudija da pruže neodložnu pomoć igračima. Fizioterapeut ekipe (čak i ukoliko nije na klupi) može da pomaže u zagrijavanju, do početka zvaničnog zagrijavanja na mreži.</p> <p>Zvanične propozicije za svako takmičenje nalaze se u posebnom Priručniku (Handbook) za to takmičenje.</p>	<p>kontrolnom prostoru. Svaki ljekar ili fizioterapeut koji učestvuje na FIVB, svjetskim i zvaničnim takmičenjima, mora da bude diodelegacije i prethodno akreditovan od strane FIVB-a. Međutim, za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja za seniore, ukoliko nisu uključeni u članove stručnog štaba koji sjede na klupi, moraju da sjede iza zaštitne ograde, unutar takmičarskog kontrolnog prostora, ili na posebnom mjestu za to označenom u posebnom Priručniku takmičenja mogu da intervenišu jedino ukoliko su pozvani od strane sudija da pruže neodložnu pomoć igračima. Fizioterapeut ekipe (čak i ukoliko nije na klupi) može da pomaže u zagrijavanju, do početka zvaničnog zagrijavanja na mreži.</p> <p>Zvanične propozicije za svako takmičenje nalaze se u posebnom Priručniku (Handbook) za to takmičenje.</p>	
4.1.2	Jedan od igrača, izuzev Libera, je kapiten ekipe i mora biti označen u zapisniku.	Jedan od igrača, ~~izuzev Libera~~ , je kapiten ekipe i mora biti označen u zapisniku.	Izbacuje se - Pod uticajem promjene pravila 5
4.2.2	Samo članovima ekipe je dozvoljeno da sjede na klupi za vrijeme utakmice i da učestvuju u zvaničnom zagrijavanju.	Samo članovima ekipe je dozvoljeno da uđu u prostor za igru, sjede na klupi za vrijeme utakmice i da učestvuju u zvaničnom zagrijavanju.	Dopuna
4.2.3	Za vrijeme tajm-auta i tehničkih tajm-auta: u slobodnoj zoni, iza svog polja.	Za vrijeme tajm-auta ~~i tehničkih tajm-auta~~ : u slobodnoj zoni, iza svog polja	Izbacuje se - Pod uticajem brisanja nekadašnjeg pravila 15.4.2
4.5.3	Steznici (postavljena pomoćna sredstva za zaštitu od povreda) se mogu nositi kao zaštita i podrška.	Steznici (postavljena pomoćna sredstva za zaštitu od povreda) se mogu nositi kao zaštita i podrška.	Dopuna

	Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, ova pomoćna sredstva moraju biti iste boje kao odgovarajući dio uniforme.	Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, ova pomoćna sredstva moraju biti iste boje kao odgovarajući dio uniforme. Mogu se koristiti i crna i bijela ili neutralna boja, pod uslovom da svi igrači nose istu boju.	
5	Kapiten ekipe i trener su odgovorni za ponašanje i disciplinu članova svoje ekipe. Libero igrači ne mogu biti kapiteni ekipe, ili kapiteni u igri.	Kapiten ekipe i trener su odgovorni za ponašanje i disciplinu članova svoje ekipe. Libero igrači mogu biti kapiteni ekipe, ili kapiteni u igri.	Promjena pravila (dozvola da Libero bude kapiten ekipe ili kapiten u igri) PRAVILA NA KOJA UTIČE: 4.1.2 – 5.1.2 – 19.4.2.5
5.1.2	ZA VRIJEME UTAKMICE, kapiten ekipe je kapiten u igri dok je na terenu. Kada kapiten ekipe nije na terenu, trener, ili kapiten ekipe, mora odrediti drugog igrača na terenu, ali ne Libera, koji će preuzeti ulogu kapitena u igri. Kapiten u igri obavlja tu ulogu dok ne izađe sa terena zamjenom igrača, dok se ne vrati kapiten ekipe, ili dok se ne završi set.	ZA VRIJEME UTAKMICE, kapiten ekipe je kapiten u igri dok jena terenu. Kada kapiten ekipe nije na terenu, trener, ilikapiten ekipe, mora odrediti drugog igrača na terenu, ali ne Libera , koji će preuzeti ulogu kapitena u igri. Kapiten u igriobavlja tu ulogu dok ne izađe sa terena zamjenom igrača, dokse ne vrati kapiten ekipe, ili dok se ne završi set.	Izbacuje se - Pod uticajem promjene pravila 5
5.1.2.3	u odsustvu trenera, zahtijevao tajm-aute i zamjene igrača.	u odsustvu trenera, osim ako ekipa ima pomoćnika trenera koji je preuzeo funkcije trenera , zahtijevao tajm-aute izamjene igrača.	Razjašnjenje da bi se izbjeglo preklapanje funkcija
5.2.3.4	može, kao i ostali članovi ekipe, davati instrukcije igračima naterenu. Trener može davati ove instrukcije stojeći, ili hodajućiuutar slobodne zone, ispred svoje klupe za rezervne igrače,od produžetka linije napada, do prostora za zagrijavanje, bezometanja i odugovlačenja utakmice.	može, kao i ostali članovi ekipe, davati instrukcije igračimana terenu. Trener može davati ove instrukcije stojeći, ilihodajući unutar slobodne zone, ispred svoje klupe zarezervne igrače, od produžetka linije napada, do prostora zazagrijavanje, ukoliko se on nalazi u uglu tamičarskog kontrolnog prostora , bez ometanja i odugovlačenjautakmice. Ukoliko se prostor za zagrijavanje nalazi iza klupe ekipe, onda trener može da se kreće od produžetka linije napada do kraja terena svoje ekipe, ali tako da ne zaklanja pogled linijskim sudijama.	Razjašnjenje pod uticajem dopune pravila 1.4.5
7.2.3	U slučaju naizmeničnog zagrijavanja, ekipa koja ima prvi servis prva se zagrijava na mreži.	U slučaju naizmeničnog zagrijavanja, ekipa koja ima prvi servis prva se zagrijava na mreži.	Razjašnjenje

		Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, svi igrači moraju da nose uniforme za igru tokom cijelog Protokola i zagrevanja.	
7.4.3	Pozicije igrača se određuju i kontrolišu na osnovu pozicije stopala koja dodiruju tlo, tako da:	Pozicije igrača se određuju i kontrolišu na osnovu pozicije stopala koja dodiruju tlo (igrač zadržava poziciju svog posljednjeg kontakta sa podom), tako da:	Promjena pravila (radi razjašnjenja)
7.4.3.1	bar dio stopala svakog igrača prednje linije mora biti bliži srednjoj liniji u odnosu na stopala njemu odgovarajućeg igrača zadnje linije;	bar dio jednog stopala svakog igrača zadnje linije mora biti u ravni ili dalji od srednje linije u odnosu na prednje postavljeno stopalo njemu odgovarajućeg igrača prednje linije;	Promjena pravila (uzima se u obzir dalje umesto bliže, da bi se omogućila veća fleksibilnost za poziciju igrača u trenutku servisnog udarca)
7.4.3.2	bar dio stopala svakog desnog (lijevog) igrača mora biti bliži desnoj (lijevoj) bočnoj liniji u odnosu na stopala srednjeg igrača te linije.	bar dio jednog stopala svakog desnog (lijevog) igrača mora biti u ravni ili bliži desnoj (lijevoj) bočnoj liniji u odnosu nastopala udaljenija od desne (lijeve) bočne linije drugih igrača te linije.	
9	Svaka ekipa mora igrati unutar svog prostora za igru (osim u slučaju iz Pravila 10.1.2). Međutim, lopta može biti vraćena izvan slobodne zone.	Svaka ekipa mora igrati unutar svog prostora za igru (osim u slučaju iz Pravila 10.1.2). Međutim, lopta može biti vraćena izvan slobodne zone i preko zapisničkog stola u cijeloj njegovoj dužini.	Promjena pravila (da bi se dozvolile spektakularne akcije)
11.2.2.1	dodirnuti protivničko polje stopalom (stopalima) je dozvoljeno, pod uslovom da je jedan dio stopala, kojim/a je izvršen prelaz, ili u kontaktu sa srednjom linijom, ili je direktno iznad nje;	dodirnuti protivničko polje stopalom (stopalima) je dozvoljeno, pod uslovom da je jedan dio stopala, kojim/a je izvršen prelaz, ili u kontaktu sa srednjom linijom, ili je direktno iznad nje, a ta akcija ne ometa protivnikovu igru;	Razjašnjenje
11.3.2	Igrač može da dodirne stub, konopce/sajle, ili bilo koji drugipredmet izvan antena, uključujući i samu mrežu, poduslovom da to ne ometa igru.	Igrač može da dodirne stub, konopce/sajle, ili bilo koji drugi predmet izvan antena, uključujući i samu mrežu, pod uslovom da to ne ometa igru (izuzev pravila 9.1.3)	Preciziranje
12.5.1	Igrači ekipe koja servira ne smiju sprječavati protivničke igrače, pojedinačnim ili grupnim zaklanjanjem („maskom“), da vide servera i putanju lopte.	Igrači ekipe koja servira ne smiju sprječavati protivničke igrače, pojedinačnim ili grupnim zaklanjanjem („maskom“), da vide servisni udarac i putanju lopte.	Razjašnjenje
12.5.2	Igrač ili grupa igrača ekipe koja servira čini zaklon ako mašu rukama, skaču ili se kreću lijevo-desno za vrijeme izvođenja servisnog udarca, ili ako stoje	Igrač ili grupa igrača ekipe koja servira čini zaklon ako mašu rukama, skaču ili se kreću lijevo-desno za vrijeme izvođenja servisnog udarca , ili ako stoje grupisani tako da	Razjašnjenje

	grupisani tako da prikrivaju servera i putanju lopte, sve dok lopta ne pređe vertikalnu ravan mreže	prikrivaju i servisni udarac i putanju lopte, sve dok lopta ne pređevertikalnu ravan mreže. Ukoliko je bilo šta od pomenutog vidljivo za ekipu koja prima servis, to nije zaklon.	
14.3	BLOKIRANJE U PROTIVNIČKOM PROSTORU Prilikom blokiranja, igrači mogu postaviti svoje šake i ruke preko mreže, pod uslovom da to ne ometa protivnikovu igru. Nije dozvoljeno dodirnuti loptu preko mreže sve dok protivnik ne izvrši udarac u napadu.	BLOKIRANJE U PROTIVNIČKOM PROSTORU Prilikom blokiranja, igrači mogu postaviti svoje šake i ruke preko mreže, pod uslovom da to ne ometa protivnikovu igru. Nije dozvoljeno dodirnuti loptu preko mreže prije nego što protivnik izvrši udarac u napadu	Dodaje se - Pod uticajem promjene pravila 14.6.1
14.6.1	Bloker dodiruje loptu u prostoru protivničkom, prije ili istovremeno sa protivnikovim udarcem u napadu.	Bloker dodiruje loptu u protivničkom prostoru, prije protivnikovog udarca u napadu.	Promjena pravila (da bi se izbjegao nepotreban prekid toka utakmice)
15.2.4		Nije dozvoljeno zahtijevati bilo koji pravilni prekid igre, nakon što je zahtev odbijen i sankcionisan opomenom za odugovlačenje, tokom istog prekida igre (tj. prije završetka sljedećeg okončanog nadigravanja).	Novo pravilo (radi razjašnjenja)
15.4 15.4.1	TAJM-AUTI I TEHNIČKI TAJM-AUTI Zahtjev za tajm-aut mora biti upućen pokazivanjem odgovarajućeg znaka rukom, kada je lopta van igre i pre zvižduka za servis. Svi zahtjevani tajm-auti traju 30 sekundi. Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, obavezno je koristiti sirenu, a zatim znak rukom, za zahtjevanje tajm-auta.	TAJM-AUTI I ~~TEHNIČKI TAJM-AUTI~~ Zahtjev za tajm-aut mora biti upućen pokazivanjem odgovarajućeg znaka rukom, kada je lopta van igre i prijevzižduka za servis. Svi zahtjevani tajm-auti traju 30 sekundi. Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, dužina tajm-auta se može podešavati, ukoliko FIVB odobri takav zahtjev, zasnovan na zahtjevu organizatora. Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, obavezno je koristiti sirenu, a zatim znak rukom, za zahtjevanje tajm-auta.	Izbacuje se - Pod uticajem brisanja nekadašnjeg pravila 15.4.2 Razjašnjenje
15.4.2	Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, u prva četiri seta automatski se primjenjuju dva dodatna „tehnička	15.4.2. BRIŠE SE	Promjena pravila (ukoliko je neophodno, može se naznačiti u

	tajm-auta“u trajanju od 60 sekundi, kada ekipa koja vodi osvoji 8. i 16.poen.		posebnim odredbama takmičenja) PRAVILA NA KOJA UTIČE: 4.2.3 – 15.4 – 15.4.3 – 15.4.4
15.4.3	U odlučujućem (petom) setu, nema „tehničkih tajm-auta“; samo dva tajm-auta, u trajanju od 30 sekundi, mogu biti zahtjevana od strane svake ekipe.	15.4.3. BRIŠE SE	Promjena pravila (pod uticajem brisanja nekadašnjeg pravila 15.4.2)
15.4.4	Za vrijeme svakog tajm-auta (uključujući i tehničke "tajm-aute"), igrači koji su u igri moraju otići u slobodnu zonu, u blizinu svoje klupe za rezervne igrače.	Sada 15.4.2 Za vrijeme svakog tajm-auta (~~uključujući i tehničke "tajm-aute"~~), igrači koji su u igri moraju otići u slobodnu zonu, u blizinu svoje klupe za rezervne igrače.	Novi redoslijed i prilagođeno pod uticajem brisanja nekadašnjih pravila 15.4.2 i 15.4.3
15.7	IZUZETNA ZAMJENA Igrač (osim Libera) koji ne može da nastavi igru, zbog povrede ili bolesti, treba da bude zamijenjen pravilnom zamjenom. Ako to nije moguće, ekipa ima pravo na IZUZETNU zamjenu, bez obzira na ograničenja iz Pravila 15.6. Izuzetna zamjena znači da bilo koji igrač, koji nije na terenu utrenutku povrede/bolesti/, osim Libera, drugog Libera ili igrača umjesto kojeg je Libero u igri, može zamijeniti povrijeđenog/bolesnog igrača. Ovako zamijenjeni povrijeđeni/bolesni igrač se ne može vratiti u igru na toj utakmici.	IZUZETNA ZAMJENA Igrač (osim Libera) koji ne može da nastavi igru, zbog povrede/bolesti, ili isključenja/odstranjenja , treba da bude zamijenjen pravilnom zamjenom. Ako to nije moguće, ekipama pravo na IZUZETNU zamjenu, bez obzira na ograničenja iz Pravila 15.6. Izuzetna zamjena znači da bilo koji igrač, koji nije na terenu utrenutku povrede/bolesti/ isključenja/odstranjenja , osim Libera, drugog Libera ili igrača umjesto kojeg je Libero u igri, može zamijeniti povrijeđenog/bolesnog/ isključenog/odstranjenog igrača. Ovako zamijenjeni povrijeđeni/bolesni/isključeni igrač se ne može vratiti u igru na toj utakmici.	Dodaje se - Pod uticajem promjene pravila 15.8
15.8	ZAMJENA ISKLJUČENOG ILI ODSTRANJENOG IGRAČA	ZAMJENA ISKLJUČENOG ILI ODSTRANJENOG IGRAČA	Promjena pravila (da bi se izbjeglo da ekipa izgubi set iz ovog razloga, ili u najgorem

	ISKLJUČENI ili ODSTRANJENI igrač mora odmah biti pravilnozamijenjen. Ako to nije moguće, ekipa se proglašava NEKOMPLETNOM	ISKLJUČENI ili ODSTRANJENI igrač mora odmah biti pravilno zamijenjen. Ako to nije moguće, ekipa ima pravo da izvrši izuzetnu zamjenu. Ako to nije moguće, ekipa se proglašava NEKOMPLETNOM	slučaju da obe ekipe budu proglašene nekompletnim istovremeno) PRAVILA NA KOJA UTIČE: 15.7 – 15.11.1.3
15.10.3b	Ukoliko igrač nije spreman, zamjena se neće odobriti i ekipa se sankcionira za odugovlačenje	Ukoliko igrač nije spreman u trenutku zahtjeva , zamjena se neće odobriti i ekipa se sankcionira za odugovlačenje	Dopuna
15.10.3c	Zahtjev za zamjenu prati i objavljuje zapisničar, ili drugi sudija, koristeći sirenu, odnosno pištaljku. Drugi sudija odobrava zamjenu. Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, prilikom zamjene sekoriste tablice sa brojevima (čak i u situacijama kada se koriste elektronski uređaji).	Zahtjev za zamjenu prati i objavljuje zapisničar, ili drugi sudija, koristeći sirenu, odnosno pištaljku. Drugi sudija odobrava zamjenu. Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, prilikom zamjene se koriste tablice sa brojevima (osim u situacijama kada se koriste elektronski uređaji za prenošenje podataka zapisničaru).	Dopuna
15.11.1.3	za drugu zamjenu igrača od strane iste ekipe za vrijeme istog prekida (tj. prije završetka sljedećeg okončanog nadigravanja), osim u slučaju povrede/bolesti igrača u igri;	za drugu zamjenu igrača od strane iste ekipe za vrijeme istog prekida (tj. prije završetka sljedećeg okončanog nadigravanja), osim u slučaju povrede/ bolesti/ ~~isključenja/odstranjenja~~ igrača u igri;	Pod uticajem promjene pravila 15.8
19.2	OPREMA Libero-igrač(i) moraju nositi uniformu (ILI PRSLUK ZA NOVOODREĐENOG Libera), na kojoj preovladava boja različita od svih boja na uniformi ostatka ekipe. Uniforma mora biti kontrastne boje u odnosu na boju uniformi ostatka ekipe.	OPREMA Libero-igrač(i) moraju nositi uniformu (ILI PRSLUK ZA NOVOODREĐENOG Libera), na kojoj preovladava boja različita od svih boja na uniformi ostatka ekipe. Uniforma mora biti kontrastne boje u odnosu na boju uniformi ostatka ekipe. Oba Libera mogu biti u uniformama koje se razlikuju i između sebe i od ostatka ekipe.	Razjašnjenje
19.4.2.5	Ukoliko trener uputi zahtjev da kapiten ekipe bude određen za novog Libera, to će biti dozvoljeno, ali se, u tom slučaju, kapiten ekipe mora odreći svih liderskih prava.	Ukoliko trener uputi zahtjev da kapiten ekipe bude određen za novog Libera, to će biti dozvoljeno ~~ali se, u tom slučaju, kapiten ekipe mora odreći svih liderskih prava.~~	Izbacuje se - Pod uticajem promjene pravila 5

21.3.2.1	Član ekipe, koji je sankcionisan isključenjem, ne može igrati do kraja seta, istog trenutka mora biti pravilno zamijenjen ukoliko se nalazi na terenu i mora ostati da sjedi u kaznenom prostoru, bez drugih posljedica. Isključeni trener gubi pravo da interveniše u setu i mora sjediti u kaznenom prostoru.	Član ekipe, koji je sankcionisan isključenjem, ne može učestvovati do kraja seta, mora da ode u svačionicu ekipe dok se set koji je u toku ne završi, bez drugih posljedica. Isključeni trener gubi pravo da interveniše u setu i mora da ode u svačionicu ekipe dok se set koji je u toku ne završi.	Promjena pravila pod uticajem brisanja pravila 1.4.6 PRAVILA NA KOJA UTIČE: Dijagram 9a
21.3.3.1	Član ekipe, koji je sankcionisan odstranjenjem, istog trenutka mora biti pravilno zamijenjen ukoliko se nalazi na terenu i mora napustiti takmičarski kontrolni prostor, do kraja utakmice, bez drugih posljedica.	Član ekipe, koji je sankcionisan odstranjenjem, istog trenutka mora biti pravilno/izuzetno zamijenjen ukoliko se nalazi na terenu i mora da ode u svačionicu ekipe, do kraja utakmice, bez drugih posljedica.	Promjena pravila pod uticajem brisanja pravila 1.4.6 PRAVILA NA KOJA UTIČE: Dijagram 9a
22 22.1	SUDIJSKI KOLEGIJUM I POSTUPCI SASTAV Sudijski kolegijum za utakmicu se sastoji od sledećih službenih lica: – prvi sudija – drugi sudija – zapisničar – četvoro (dvoje) linijskih sudija Njihov položaj je prikazan na dijagramu 10. Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, obavezan je pomoćnik zapisničara.	SUDIJSKI TIM I POSTUPCI SASTAV Sudijski kolegijum za utakmicu se sastoji od sledećih službenih lica: – prvi sudija – drugi sudija – čelendž sudija – rezervni sudija – zapisničar – četvoro (dvoje) linijskih sudija Njihov položaj je prikazan na dijagramu 10. Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, obavezni su čelendž sudija (ukoliko se koristi VCS), rezervni sudija i pomoćnik zapisničara.	Dopuna i promjena naslova (da bi se uključili i čelendž sudija i rezervni sudija u sudijski tim)
23.2.2	On/ona, takođe, kontroliše rad skupljača lopti, brisača pod aibrizh brisača.	On/ona, takođe, kontroliše rad skupljača lopti, brisača ppeđa i brzih brisača.	Razjašnjenje
23.3.2.3	c) greškama iznad mreže i nedozvoljenom kontaktu igrača samrežom, prvenstveno na strani ekipe koja napada;	c) greškama iznad mreže i nedozvoljenom kontaktu igrača sa mrežom, prvenstveno (ali ne isključivo) na strani ekipe koja napada;	Dopuna

24.2.10	On/ona nadgleda članove ekipa u kaznenim prostorima i obavještava prvog sudiju o nedozvoljenom ponašanju. Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, ovlaštenja iz 24.2.5 i 24.2.10 obavlja rezervni sudija	TEKST SE BRIŠE Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, ovlaštenje iz 24.2.5 i ~~24.2.10~~ obavlja rezervni sudija	Promjena - Pod uticajem brisanja pravila 1.4.6
24.3.2.3	nedozvoljen kontakt igrača sa mrežom prvenstveno na strani ekipe koja blokira, ili sa antenom, na svojoj strani terena;	nedozvoljen kontakt igrača sa mrežom prvenstveno (ali ne isključivo) na strani ekipe koja blokira, ili sa antenom, na svojoj strani terena;	Dopuna
25		ČELENĐŽ SUDIJA Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, čelendž sudija je obavezan, ukoliko se koristi Video čelendž sistem (VCS)	Novo pravilo (da bi se uključio čelendž sudija u Zvanična pravila odbojke)
25.1		MJESTO Čelendž sudija obavlja svoje funkcije u za to predviđenom prostoru, koji se nalazi na izdvojenoj poziciji koju određuje FIVB tehnički delegat.	
25.2		NADLEŽNOSTI -nadgleda postupak čelendža i obezbjeđuje da se on odvija u skladu sa pravilom čelendža koje je na snazi.	
25.2.1		-Čelendž sudija nosi zvaničnu sudijsku uniformu dok obavlja svoje funkcije.	
25.2.2		-nakon postupka čelendža, obavještava prvog sudiju o prirodi greške.	
25.2.3		-na kraju utakmice, potpisuje zapisnik	PRAVILA NA KOJA UTIČE: Promjena redoslijeda – nekadašnje pravilo 25 "ZAPISNIČAR" sada postaje pravilo 27
25.2.4			

26	REZERVNI SUDIJA	Novo pravilo (da bi se uključio rezervni sudija u Zvanična pravila odbojke)
26.1	Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, obavezan je rezervni sudija.	
	MJESTO	
	Rezervni sudija obavlja svoje funkcije nalazeći se na izdvojenoj poziciji koja je određena FIVB planom terena.	
26.2	NADLEŽNOSTI	
26.2.1	Rezervni sudija je u obavezi da:	
26.2.2	nosi zvaničnu sudijsku uniformu dok obavlja svoje funkcije	
26.2.3	zamjeni drugog sudiju u slučaju odsustva, ili u slučaju da on/ona nije u mogućnosti da nastavi svoj posao, ili u slučaju da drugi sudija postane prvi sudija	
26.2.4	kontrolira tablice za zamjene (ukoliko se koriste) prije utakmice i između setova	
26.2.5	provjeri rad tableta na klupama prije i između setova, ukoliko postoji problem	
26.2.6	pomaže drugom sudiji da održi slobodnu zonu	
26.2.7	prohodnom pomaže drugom sudiji u upućivanju isključenog/odstranjenog člana ekipe da ode u svlačionicu ekipe	
26.2.8	kontrolira igrače-zamijene u prostoru za zagrijavanje i na	

26.2.9		klupi donosi drugom sudiji četiri lopte za igru, odmah nakon	
26.2.10		predstavljanja startnih igrača i daje drugom sudiji loptu za igru, nakon što on/ona završi sa provjerom pozicija igrača pomaže drugom sudiji u usmjeravanju rada brzih brisača	PRAVILA NA KOJA UTIČE: Promjena redoslijeda – nekadašnje pravilo 26 “POMOĆNIK ZAPISNIČARA” sada postaje pravilo 28
25 25.1 25.2 25.2.1 25.2.1.1 25.2.1.2 25.2.2 27.2.2.1 27.2.2.2 25.2.2.3 25.2.2.4 25.2.2.5 25.2.2.6 25.2.2.7 25.2.2.8 25.2.3 25.2.3.1 25.2.3.2 25.2.3.3	ZAPISNIČAR MJESTO NADLEŽNOSTI	27 ZAPISNIČAR 27.1 MJESTO 27.2 NADLEŽNOSTI 27.2.1 27.2.1.1 27.2.1.2 27.2.2 27.2.2.1 27.2.2.2 27.2.2.3 27.2.2.4 27.2.2.5 27.2.2.6 27.2.2.7 27.2.2.8 27.2.3 27.2.3.1 27.2.3.2 27.2.3.3	Promjena redoslijeda (tekst nepromijenjen)
26 26.1 26.2 26.2.1 26.2.1.1 26.2.1.2 26.2.2 26.2.2.1	POMOĆNIK ZAPISNIČARA MJESTO NADLEŽNOSTI	28 POMOĆNIK ZAPISNIČARA 28.1 MJESTO 28.2 NADLEŽNOSTI 28.2.1 28.2.1.1 28.2.1.2 28.2.2 28.2.2.1	Promjena redoslijeda (tekst nepromijenjen, izuzev brisanja nekadašnjeg 26.2.2.3)

26.2.2.2 26.2.2.3 26.2.2.4 26.2.2.5 26.2.2.6 26.2.3 26.2.3.1 26.2.3.2	započinje i završava mjerenje tehničkog tajm-auta	28.2.2.2 BRIŠE SE (Pod uticajem brisanja nekadašnjeg pravila 15.4.2) 28.2.2.3 28.2.2.4 28.2.2.5 28.2.3 28.2.3.1 28.2.3.2	
27 27.1 27.2 27.2.1 27.2.1.1 27.2.1.2 27.2.1.3 27.2.1.4 27.2.1.5 27.2.1.6 27.2.1.7	<p>LINIJSKE SUDIJE</p> <p>MJESTO Ako je prisutno samo dvoje linijskih sudija, oni stoje kod uglova terena, najbližim desnoj ruci svakog sudije, dijagonalno na 1 do 2 m od ugla. Svako od njih kontroliše dvije linije, osnovnu i bočnu, na svojoj strani terena.</p> <p>Na FIVB, svjetskim i zvaničnim takmičenjima, obavezno je prisustvo četvero linijskih sudija.</p> <p>Oni stoje u slobodnoj zoni, na 1 do 3 m od svakog uglaterena, u zamišljenom produžetku linija koje kontrolišu</p>	<p>29 LINIJSKE SUDIJE</p> <p>29.1 MJESTO Ako je prisutno samo dvoje linijskih sudija, oni stoje kod uglova terena, najbližim desnoj ruci svakog sudije, dijagonalno na 1 do 2 m od ugla. Svako od njih kontroliše dvije linije, osnovnu i bočnu, na svojoj strani terena.</p> <p>BRIŠE SE</p> <p>Za FIVB, svjetska i zvanična takmičenja, ukoliko se koristi četvero linijskih sudija, oni stoje u slobodnoj zoni, na 1 do 3 m od svakog ugla terena, u zamišljenom produžetku linija koje kontrolišu.</p> <p>29.2 NADLEŽNOSTI 29.2.1 29.2.1.1 29.2.1.2 29.2.1.3 29.2.1.4 29.2.1.5 29.2.1.6 29.2.1.7</p>	<p>Promjena redoslijeda i promjena pravila (da bi se izbjegla obaveza korištenja četvero linijskih sudija na FIVB takmičenjima)</p> <p>Promjena redoslijeda (tekst nepromijenjen)</p>

27.2.2		29.2.2	
28 28.1 28.2	ZVANIČNI ZNACI SUDIJSKI ZNACI RUKOM ZNACI ZASTAVICOM LINIJSKIH SUDIJA	30 ZVANIČNI ZNACI 30.1 SUDIJSKI ZNACI RUKOM 30.2 ZNACI ZASTAVICOM LINIJSKIH SUDIJA	Promijena redoslijeda (tekst nepromijenjen)
Dijagram9 9a	SKALE OPOMENA I SANKCIJA I NJIHOVE POSLJEDICEOPOMENE I SANKCIJE ZA NESPORTSKO PONAŠANJE Posljedica neuljudnog ponašanja drugo: Igrač će napustiti prostor za igru i ostati u kaznenom prostorudo kraja seta treće: Igrač će napustiti takmičarski prostor do kraja utakmice Posljedica nasilničkog ponašanja prvo: Igrač će napustiti prostor za igru i ostati u kaznenom prostorudo kraja seta drugo: Igrač će napustiti takmičarski prostor do kraja utakmice Posljedica agresije prva: Igrač će napustiti takmičarski prostor do kraja	SKALE OPOMENA I SANKCIJA I NJIHOVE POSLJEDICE OPOMENE I SANKCIJE ZA NESPORTSKO PONAŠANJE Posljedica neuljudnog ponašanja drugo: Član ekipe mora da ode u svlačionicu ekipe do kraja seta treće: Član ekipe mora da ode u svlačionicu ekipe do kraja utakmice Posljedica nasilničkog ponašanja prvo: Član ekipe mora da ode u svlačionicu ekipe do kraja seta drugo: Član ekipe mora da ode u svlačionicu ekipe do kraja utakmice Posljedica agresije prva: Član ekipe mora da ode u svlačionicu ekipe do kraja utakmice BRIŠE SE	Promjena - Pod uticajem brisanja pravila 1.4.6

	<p>utakmice</p> <p>DEFINICIJE</p> <p>KAZNENI PROSTOR</p> <p>U svakoj polovini takmičarskog/kontrolnog prostora nalazi sekazneni prostor, iza produžetka osnovne linije, van slobodnezone, koja bi trebalo da bude postavljena najmanje 1,5 m izazadnje ivice klupe za rezervne igrače.</p> <p>SKUPLJAČI LOPTI I BRISAČI PODA Osoblje čiji je posao da, dodavanjem lopte ka serveru između nadigravanja, održava tok igre. Brisači poda: osoblje čiji je posao da podlogu održava čistom i suvom. Oni brišu teren prije utakmice, između setova, i po potrebi, poslije svakog nadigravanja.</p>	<p>SKUPLJAČI LOPTI I BRZI BRISAČI Osoblje čiji je posao da, dodavanjem lopte ka serveru između nadigravanja, održava tok igre. Brzi brisači: osoblje čiji je posao da podlogu održava čistom i suhom, po potrebi poslije svakog nadigravanja, koristeći male peškire.</p>	
		<p>PRVO ODIGRAVANJE EKIPE</p> <p>Postoje četiri slučaja kada se akcija u igri smatra prvim odigravanjem ekipe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prijem servisa - prijem napada protivničke ekipe - prijem lopte odbijene od bloka svoje ekipe - prijem lopte odbijene od protivničkog bloka 	<p>Novo (opisno)</p>
		<p>PROTOKOL</p> <p>Niz događaja prije početka utakmice, uključujući žrijeb, zagrijavanje, predstavljanje ekipa i sudija, definisanih u</p>	<p>Novo (opisno)</p>

		posebnom Priručniku za to takmičenje.	

Dijagram 9a. – Skala sankcija i posljedice

Vrsta	Redoslijed	Počinitelj	Sankcija tokom igre	Karton(i)	Posljedica tokom igre	Novčana kazna (po Odluci UO OSFBih)
1. Manji prekršaji	Prvi put	Bilo koji član ekipe	Opomena	Žuti karton	Bez posljedice	50,00 KM + PDV
	Drugi put	Bilo koji član ekipe	Kazna	Crveni karton	Dodjela poena i servisa protivniku	80,00 KM + PDV
	Treći put	Isti član ekipe	Isključenje	Žuti i crveni karton zajedno	Isključeni član ekipe do kraja seta mora provesti u svlačionici	150,00 KM + PDV
	Četvrti put	Isti član ekipe	Odstranjenje	Crveni i žuti karton odvojeno	Odstranjeni član ekipe do kraja utakmice mora provesti u svlačionici	200,00 KM + PDV
2. Neuljudno ponašanje	Prvi put	Bilo koji član ekipe	Kazna	Crveni karton	Dodjela poena i servisa protivniku	80,00 KM + PDV
	Drugi put	Isti član ekipe	Isključenje	Žuti i crveni karton zajedno	Isključeni član ekipe do kraja seta mora provesti u svlačionici	150,00 KM + PDV
	Treći put	Isti član ekipe	Odstranjenje	Crveni i žuti karton odvojeno	Odstranjeni član ekipe do kraja utakmice mora provesti u svlačionici	200,00 KM + PDV
3. Uvredljivo ponašanje	Prvi put	Bilo koji član ekipe	Isključenje	Žuti i crveni karton zajedno	Isključeni član ekipe do kraja seta mora provesti u svlačionici	150,00 KM + PDV
	Drugi put	Isti član ekipe	Odstranjenje	Crveni i žuti karton odvojeno	Odstranjeni član ekipe do kraja utakmice mora provesti u svlačionici	200,00 KM + PDV
4. Nasilničko ponašanje	Prvi put	Bilo koji član ekipe	Odstranjenje	Crveni i žuti karton odvojeno	Odstranjeni član ekipe do kraja utakmice mora provesti u svlačionici	200,00 KM + PDV

Skala sankcija za odugovlačenje

Vrsta	Redoslijed	Počinitelj	Sankcija tokom igre	Karton(i)	Posljedica tokom igre	Novčana kazna (po Odluci UO OSFBIH)
Odugovlačenje igre	Prvi put	Bilo koji član ekipe	Opomena	Znak rukom br. 25 sa žutim kartonom	Bez posljedice	50,00 KM + PDV
	Drugi i svaki naredni put	Bilo koji član ekipe	Kazna	Znak rukom br. 25 sa crvenim kartonom	Dodjela poena i servisa protivniku	80,00 KM + PDV

Legenda:

- **zelenom bojom** označene su dopune u Pravilima odbojkaške igre
- **crvenom bojom** označeni su dijelovi Pravila odbojkaške igre koji su uklonjeni